

Urmas Sule: Töötajad on tervishoiusüsteemi suurim väärtus

Poliitiliselt tasandilt tuleb tervishoiutöötajatele anda selge signaal, et meie riigis tasub töötada, leiab Eesti Haiglate Liidu ja Pärnu Haigla juht Urmas Sule Eesti Arsti vastutavale väljaandjale Siim Nahkurile antud intervjuus.

Haiglate ja arstide liidu omavahelised suhted läksid kevadel nii teravaks, et suheldi lausa advokaatide kaudu. Mis seis on praegu ja mida toob sügis?

Arstide ja haiglate selge ja ühine soov on tervishoiu adekvaatne rahastamine, mis sõltub paraku riigi poliitilistest otsustest. Arstid on selles küsimuses olnud mõistetavalt emotsionaalsemad, haiglate liit on püüdnud hinnata olukorda pragmaatilisemalt ja arvestada reaalse poliitilise olukorraga. On küll olnud mõningaid erimeelsusi praktiliste ootuste tasemel, kuid seda ei tasu üle dramatiseerida. Töötajad on tervishoiusüsteemi suurim väärtus ja ilma arstide, õdede ning teiste spetsialistideta ei saa me kvaliteetset tervishoiuteenust pakkuda ega teenuste kättesaadavust vähemalt praeguselgi tasemel hoida. Haiglate liidu ja arstide liidu praktiline huvi on olla aktiivselt kaasatud 2013. aasta riigieelarve koostamisse. Meie ühine soov on näha järgmise aasta eelarves tervishoiutöötajate palgatõusu ning raviteenuste hinnakirjas inflatsiooni mõjudega arvestamist.

Inimene, kes on kümme aastat arstiks õppinud, on kogukonnale kuldaväärt. Sellest lihtsast tõest arusaamine on kriitilise tähtsusega. Haiglate ja arstide liit peavad oluliseks, et poliitiliselt tasandilt tuleb tervishoiutöötajatele anda selge signaal, et meie riigis tasub töötada ning karjääri planeerida. Kõige selgeminimõistetav riigi tervishoiutöötajatesse suhtumise näitaja on ikkagi teenuste hindades kajastuv tervishoiutöötajate palganumber, mille tõus kajastub kõige praktilisemal viisil nii arstide kui ka õdede rahakotis. Valitsus on sotsiaalministri suu läbi selgelt välja öelnud, et tervishoiu on näha ette palgatõusu. Kui suur see tuleb, on läbirääkimiste ja poliitiliste tahte väljenduse küsimus.

Mis juhtub siis, kui patsiendi raviraha hakkaks liikuma patsiendiga kaasas?

Dr Urmas Sule
Foto: Pärnu Haigla

Eestis on tervishoiukulutused madalad. Oluline on mõista, et nappide vahendite ümberjaotamine ei lisa täiendavaid ressursse ega paranda olukorda patsientide jaoks. Tervishoiuasutuste arvu suurendamine ei too meile juurde arste ega õdesid, lisarahastamine aga küll. Haigete raviks mõeldud rahakasutuse on riik selgelt paika pannud ravi rahastamise lepingute kaudu. Ka patsiendi valikuvabadus on sarnastel alustel reguleeritud, sest ta saab valida Eesti eri haiglate vahel. Uue eurodirektiivi rakendamine toob siia kindlasti lisareegleid.

Milline peaks olema optimaalne Eesti haiglavõrk ja milline peaks olema Pärnu haigla koht selles?

Haiglavõrk on päris hästi kokku lepitud haiglavõrgu arengukavas, mille järgi peab kõigile Eesti inimestele olema tagatud hädavajalik ja kvaliteetne arstiabi kodukohale mõistlikult lähedal. See tähendab keerulisemate meditsiiniliste toimingute tsentraliseeri-

mist suurematesse haiglatesse ja lihtsamate detsentraliseerimist. Oluline on mõista, et igal haiglal on oma roll, kuid haiglad toimivad võrgustikuna, s.t on üksteisega seotud ega tegutse isoleeritult. Riikide kõige keerulisem ülesanne, ja seda mitte ainult meil Eestis, on tervishoiuteenuste kättesaadavuse tagamine väljaspool suuremaid linnu. See on tõsine väljakutse kogu ühiskonnale.

Kuidas suurendada ravikindlustuse tulubaasi? Kas erakindlustuse suurem kaasamine oleks lahendus?

Nii Rahvusvaheline Valuutafond kui ka Maaailma Terviseorganisatsioon on oma raportites välja toonud, et Eesti tervishoid on hästi korraldatud. Probleem on, kuidas tulla tulevikus toime olukorras, kus tööealiste suhe mittetöötavatesse inimestesse pidevalt väheneb. Valdavalt sotsiaalmaksul põhinev rahastusmudel vajab kohendamist. Poliitiliseks otsuseks tuua tervishoidu lisafinantseering on veel kuni viis aastat aega. Ühe kindlustusseltsi ehk haigekassa printsiip tundub Eesti suurusega riigile mõistlik. Erakindlustustel näen ma rolli pigem täiendavate terviseriskide kindlustamisel. Ma ei pea realistlikuks, et Eesti riik suudab käivitada ka väga palju kogumissüsteeme. Kuidas lisaraha tervishoidu tuua, see on poliitiliste valikute küsimus. Siin on põhimõtteliselt võimalik valida mõne täiendava maksu, erakindlustuse või inimeste omavastutuse suurendamise vahel.

Milliseid arenguvõimalusi pakub Pärnu haigla noorele arstile? Mis eriala spetsialistidest teil praegu puudus on?

Pärnu haiglas ja ka teistes väiksemates haiglates on meditsiinilist hierarhiat vähem ja noorel kolleegil on võimalik ennast erialaselt loovamalt arendada. Iga inimese tähtsus on meil paremini tuntav ning subjektiivsust on vähem. Oleme oma töö korraldanud nii, et erioskuste arendamise käigus säiliks ka arsti üldoskused. Õppe- ja teadustöö osalemine on samuti arstitöö lahutamatu osa ja me toetame seda igati. Noori arste ja õdesid motiveerib kindlasti meeldiv tööõhkkond, läbipaistev juhtimine, mõistetavad tööülesanded ja vastutus ning hea meeskond. Noored kolleegid on tagasisides andnud teada, et meie püüdlused selles suunas on õnnestunud: neid on hästi vastu võetud ja selline asi nagu naeratamine ei ole Pärnus mitte unustusehõlma vajunud. Erialasid,

kuhu noori kolleege oleks vaja, on päris palju. Lihtsamalt, igale heale arstile leidub meie kollektiivis koht. Lisaks arstidele on väga oodatud ka erioskustega õed, näiteks operatsiooniõed-anestesistid.

Pärnu on turistide linn. Milline patsiendi- ja teenustespetsiifika on omane Pärnu haiglale? Kas näete Skandinaavia turistides ka tervishoiuteenuste ekspordi võimalust?

Rakendame siin silmad-kõrvad-lahti-strateegiat. Me ei ole küll algatanud suuri ja kõlavaid teenuste ekspordi projekte, aga oma arenduste planeerimisel arvestame sellega. Näeme valdkondi, kus on potentsiaali, kuid raviturismi hüppelisse kasvu Eestis ma lähiajal ei usu. Kõige olulisemaks ekspordimõtutajaks on riigi enda kuvand ja tõmme, siis tulevad alles teenused.

Pärnu haiglas avati hiljuti õendus- ja hoolduskeskus. Milline saab olema uues keskuses pakutava teenuse sisu ja kuidas toimub selle rahastamine?

Õendusabi ja hooldusraviteenuste vajadus vananeva rahvastikuga ühiskonnas järjest kasvab ning õnneks tuleb sellele tasapisi järele ka haigekassa rahastus. Pärnusse rajati 103 kohaga õendus- ja hoolduskeskus, millest 20 kohta on mõeldud hoolekandeks ja ülejäänud 83 õendus-hooldusraviks. Projekti maksumus on 5 miljonit eurot, millest 2,3 miljonit tuleb Euroopa Regionaalarengu Fondist. Praegu on haigekassa plaaninud eelarvesse ca 15% hooldusravi vahendite kasvu aastast. Minu hinnangul tagab selline rahastamine olukorra, et valmivaid hooneid kasutatakse otstarbekalt ja ravi saavad õiged patsiendid.

Kas olete Pärnu patrioot või võiksite töötada ka mõnes teises haiglas?

Olen Tartu poiss ja Pärnu patrioot. Sünni poolt olen tartlane ja üle 30 aasta Tartus elanud. Kui ma lõpetasin 1988. aastal arstiteaduskonna, siis ei kujutanud ette, et lähen kuhugi mujale tööle kui Tartusse. Töötasingi Maarjamõisa haigla reanimatsiooni- ja anestesioloogiaosakondades ning erialase arengu huvides käisin Võru haiglas valveid tegemas. Arstitöö käigus leidsin endale uue väljakutse tervishoiukorralduses ning vaikselt sai see kõrvalerialana omandatud. Kui tekkis võimalus minna tööle Pärnusse, siis seda ma ka tegin ega ole seda valikut kuidagi kahetsenud.